

Nr 170.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående provisorisk förhöjning av de enligt reglementet för arméns avlöning under fred i vissa fall utgående dagtraktamenten; given Stockholms slott den 27 februari 1920.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över lantförsvarsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen

att godkänna de i statsrådsprotokollet av departementschefen förordade grunder för en provisorisk förhöjning av den jämlikt reglementet för arméns avlöning under fred den 11 oktober 1907 i vissa fall utgående traktamentsersättning, att gälla tillsvidare från och med den 1 mars 1920.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

GUSTAF.

E. A. Nilson.

*Utdrag av protokollet över lantförsvarsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 27 februari 1920.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden: PETRÉN,
NILSON,
LÖFGREN,
friherre PALMSTIERNA,
UNDÉN,
THORSSON,
HOLMQUIST,
OLSSON.

Departementschefen, statsrådet Nilson, yttrade härefter:

»Enligt resereglementet den 13 december 1907 skall för extra för-
rättning i statens tjänst, där ej genom instruktioner eller särskilda före-
skrifter annorlunda är stadgat, den, åt vilken dylikt uppdrag är lämnat,
åtnjuta traktamentsersättning med i resereglementet angivna belopp,
varvid statsförvaltningens personal, allt efter innehavande befattningar
fördelats på sex olika klasser.

I § 6 mom. 2 av gällande avlöningsreglemente för armén stadgas,
att dagtraktamente utgår enligt resereglementet, där ej i avlönings-
reglementet stadgas, att det skall utgå med det lägre belopp, vilket
angives i en vid samma reglemente fogad tariff, bil. A.

Det huvudsakliga stadgandet beträffande dagtraktamentenas beräk-
ning enligt nyssnämnda bilaga återfinnes i § 36 avlöningsreglementet,
däri föreskrives:

För tjänstgöring å annan ort än egen förläggningssort åtnjuter officer och underofficer, där ej annorlunda är i §§ 37, 38 och 39 stadgat, dagtraktamente, beräknat, om tjänstgöringen äger rum å plats, där den tjänstgörande på kronans bekostnad antingen beredes bostad in natura eller förlägges i tältläger eller annorledes tillsammans med trupp, enligt tariffen i bil. A, eljest enligt resereglementet. Pågår i senare fallet tjänstgöringen på samma ort längre tid än åtta dagar, utgår dock dagtraktamentet från och med nionde förrättningsdagen enligt nämnda tariff.

Vid tillämpningen av sistnämnda bestämmelse iakttages, att tjänstgöringen anses utförd å en och samma förrättningsort, även om tillfälligt avlägsnande därifrån erfordras.

Storleken av de traktamentsbelopp, som enligt resereglementet eller enligt tariffen bil. A till fredsavlöningsreglementet för armén, sådan samma tariff ursprungligen varit avfattad, tillkomma arméns militära och civilmilitära personal, framgår av följande tablå:

Personal	Traktamente enligt resereglementet.		Traktamente enligt tariffen bil. A till fredsavlöningsreglementet för armén.
	Klass enl. resereggl.	Kronor.	Kronor.
General, generallöjtnant och vederlike	I	15:—	9:—
Generalmajor " "	II	13:—	9:—
Överste " "	II	13:—	7:—
Överstelöjtnant " "	III	11:—	6:—
Major " "	III	11:—	5:—
Kapten " "	IV	8:—	4:—
Löjtnant, underlöjtnant (fänrik) och vederlike	IV	8:—	3:—
Fanjunkare " "	V	6:—	2:50
Sergeant " "	V	6:—	2:—
Manskap " "	VI	4:—	1:50

I den till riksdagen den 14 januari 1918 avlätna statsverkspropositionen föreslog Kungl. Maj:t under olika huvudtitlar, med undantag för försvarshuvudtitlarna, riksdagen att för tillfällig förhöjning av traktamentena enligt resereglementet anvisa erforderliga medel.

Uti samma proposition föreslog Kungl. Maj:t under punkt 42 av fjärde huvudtiteln riksdagen att bevilja särskilt anslag under sistnämnda huvudtitel till bestridande av utgifter för provisorisk höjning av de en-

År 1918
beslutad pro-
visorisk för-
höjning av
dagtrakta-
mentena.

ligt resereglementet samt reglementet för arméns avlöning under fred till arméns personal utgående traktamentena.

På sätt framgår av riksdagens skrivelser n:ris 32 och 44 den 22 februari, respektive den 2 mars 1918 förklarade sig riksdagen finna en höjning av traktamentena erforderlig. I överensstämmelse med riksdagens uttalande utfärdade Kungl. Maj:t sedermera särskilda kungörelser i ämnet, nämligen dels den 26 februari 1918 (Svensk författningssamling nr 99) angående provisorisk förhöjning av den jämlikt gällande rese-reglemente den 13 december 1907 för extra förrättning i statens ärenden utgående traktamentsersättning, dels ock den 5 mars 1918 (Svensk författningssamling nr 113) angående provisorisk förhöjning av de jämlikt gällande reglemente för arméns avlöning under fred den 11 oktober 1907 i vissa fall utgående dagtraktamenten. Dessa författningar trädde i kraft, den förstnämnda den 1 mars 1918 och den sistnämnda den 5 mars 1918.

Den sålunda medgivna provisoriska förhöjningen i dagtraktamentena innebar, vad beträffar arméns militära personal med vederlikar, en ökning av desamma med följande belopp, nämligen:

P e r s o n a l .	Höjning i trakta- mentena enligt resereglementet.		Höjning i dagtrakta- mentena enligt tariffen i bil. A till fredsavlönings- reglementet för armén.
	Klass enl. reseregl.	Kronor.	Kronor.
General, generallöjtnant och vederlike	I	3:—	1:—
Generalmajor " "	II	3:—	1:—
Överste " "	II	3:—	2:—
Överstelöjtnant " "	III	3:—	2:—
Major " "	III	3:—	2:—
Kapten " "	IV	3:—	2:—
Löjtnant, underlöjtnant (fänrik) och vederlike.....	IV	3:—	1:50
Fanjunkare " "	V	3:—	1:25
Sergeant " "	V	3:—	1:—
Manskap " "	VI	3:—	1:—

För att bereda de officerare och underofficerare, som under tjänstgöring utom förläggningssorten, då merberörda bil. A vid avlönings-

reglementet vore tillämplig, själva måste bekosta sin inkvartering, någon gottgörelse härför, på det att de ej skulle komma i sämre ställning än de officerare och underofficerare, vilka under kommendering erhöles bostad in natura eller förlades i tältläger eller annorledes i trupp, medgavs i sammanhang härmed en särskild höjning av traktamentet för förstnämnda personalkategori med 1 krona 50 öre för officerare och 1 krona för underofficerare.

Efter genomförande av sålunda medgiven provisorisk höjning av dagtraktamentena kommo desamma att för angivna personal vid armén utgå med belopp, som närmare framgå av nedanstående tablå:

P e r s o n a l .	Traktamente enligt resereglementet.		Traktamente enligt tariff bil. A till fredsavlöningsreglementet för armén.	
	Klass enl. reseregl.	Kronor.	Tab. I. Dagtraktamente, då den tjänstgörande på kronans bekostnad antingen beredes bostad in natura eller förläggas i tältläger eller eljest tillsammans med trupp.	Tab. II. Dagtraktamente, då den tjänstgörande icke erhåller inkvartering på sätt i Tab. I angives.
			Kronor.	- Kronor.
General, generallöjtnant och vederlike.....	I	18: —	10: —	11: 50
Generalmajor " "	II	16: —	10: —	11: 50
Överste " "	II	16: —	9: —	10: 50
Överstelöjtnant " "	III	14: —	8: —	9: 50
Major " "	III	14: —	7: —	8: 50
Kapten " "	IV	11: —	6: —	7: 50
Löjtnant, underlöjtnant (fänrik) och vederlike	IV	11: —	4: 50	6: —
Fanjunkare " "	V	9: —	3: 75	4: 75
Sergeant " "	V	9: —	3: —	4: —
Manskap " "	VI	7: —	2: 50	2: 50

Uti skrivelse den 20 februari 1920 har nu arméförvaltningens civila departement gjort framställning om ytterligare höjning av de enligt tariff bil. A till fredsavlöningsreglementet för armén utgående dagtraktamentena samt därvid anført följande:

Framställning av arméförvaltningens civila departement.

I proposition nr 43 till 1920 års riksdag hade Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen godkänna vissa i det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet av föredragande departementschefen förordade huvudgrunder för en provisorisk höjning av den jämlikt resereglementet den 13 december 1907 för extra förrättningar i statens ärenden utgående traktamentsersättning, att gälla till dess nytt resereglemente kunde komma att träda i kraft.

Av nyssnämnda statsrådsprotokoll framginge, att förslag till nytt resereglemente blivit av särskilt tillkallade sakkunniga framlagt under hösten 1919 samt att detta förslag, även om det komme att framläggas för innevarande års riksdag, i allt fall icke vore avsett att tillämpas förrän under senare delen av innevarande år.

Sistnämnda förhållande hade, efter framställning av nyssnämnda sakkunniga och sedan statskontoret i ärendet avgivit infordrat utlåtande, givit anledning till avlåtandet av nämnda proposition rörande en provisorisk höjning av de enligt resereglementet utgående dagtraktamentena. Statsrådet och chefen för civildepartementet hade härutinnan anfört, bland annat följande.

»Såsom bekant har den av världskriget förorsakade ökningen av levnadskostnaderna, som i början av år 1918 beräknades till omkring 100 procent, sedan dess ytterligare fortgått och beräknas nu till omkring 160 procent. Då redan den genom kungörelsen den 26 februari 1918 skedda förhöjningen av traktamentsersättningen enligt resereglementet i väsentlig grad understeg då beräknad prisstegring, har på grund av angivna förhållande traktamentsersättningen kommit att sedermera framstå som alltmera otillräcklig. Till följd härav måste vederbörande befattningshavare vid företagande av tjänsteresor i många fall på grund av ersättningarnas otillräcklighet lida direkta förluster; för befattningshavare, som nödgas företaga dylika resor i större omfattning, torde dessa förluster kunna uppgå till ganska avsevärda belopp. Detta missförhållande synes mig vara av så allvarlig art, att åtgärder för dess avhjälpande icke kunna anstå till dess det nu föreliggande förslaget till nytt resereglemente kan bliva underställt Kungl. Maj:t och riksdagen. I avbidan härpå anser jag mig därför nödsakad framlägga förslag om en ytterligare provisorisk höjning av traktamentsersättningens storlek.

I nu berörda hänseende hava sakkunniga och statskontoret sammanstående föreslagit följande förhöjningar i jämförelse med de ursprungliga traktamentsbeloppen, nämligen:

för första klassen med 9 kronor till 24 kronor eller med 60 procent							
» andra » » 9 » » 22 » » » 69,23 »							
» tredje » » 8 » » 19 » » » 72,73 »							
» fjärde » » 7 » » 15 » » » 87,50 »							
» femte » » 6 » » 12 » » » 100 »							
» sjätte » » 5 » » 9 » » » 125 »							

Att de sålunda föreslagna förhöjningarna äro av behovet påkallade lär uppenbarligen framgå av vad i ärendet anförts. Beloppen synas även väl avvägda. En ytterligare förhöjning av desamma torde icke böra ifrågasättas, då det härigenom, på sätt sakkunniga framhållit, skulle kunna inträffa, att de provisoriska traktamentena komme att för vissa fall bliva högre än som i föreliggande förslag till nytt resereglemente föreslagits. Jag har därför icke funnit anledning till erinran mot de föreslagna traktamentstilläggens storlek.

Om syftet med den nu förordade förhöjningen skall vinnas, torde densamma snarast möjligt böra genomföras, och har statskontoret i sådant hänseende föreslagit, att den ifrågasatta förhöjningen skulle tillämpas redan från och med innevarande års början. Då detta, på sätt statskontoret yttrat, icke torde medföra allt för stora svårigheter i fråga om ersättningar utgående av statsmedel, anser jag mig för nu angivna fall böra biträda statskontorets förslag. Emellertid inträffa fall, då enskild part har att gälda ersättning till i statens tjänst anställd befattningshavare enligt i resereglementet stadgade grunder. För dessa fall synes någon retroaktiv tillämpning av den föreslagna förhöjningen icke böra ifrågasättas.

Givetvis kommer den nu förordade förhöjningen av traktamentsersättningen att medföra ökade utgifter för statsverket, men torde det icke vara nödigt ifrågasätta någon förstärkning av de för år 1920 under vederbörande huvudtitlar redan anvisade förslagsanslagen till rese- och traktamentspenningar.»

De skäl, som föranlett förslaget om höjning av den enligt resereglementet utgående traktamentsersättningen, syntes göra det ofrånkomligt, att en höjning av de enligt tariff bil. A till fredsavlöningsreglementet utgående traktamentena även komme till stånd. Det torde härvid förtjäna framhållas, att, på sätt framginge av statsverkspropositionen angående fjärde huvudtiteln (sid. 206), vid den år 1918 genomförda höjningen av dagtraktamentena sådant sammanhang ansetts föreligga mellan de olika traktamentena, att en höjning av traktaments-

ersättningen enligt resereglementet även medfört den konsekvensen, att den enligt merberörda tariff till fredsavlöningsreglementet för armén utgående traktamentsersättningen borde höjas.

Med hänsyn härtill och då arméförvaltningens civila departement icke haft tillfälle att yttra sig i föreliggande ämne, innan förslag till riksdagen avlåtits om provisorisk höjning i den enligt resereglementet utgående traktamentsersättningen, hade departementet, på vilket det torde ankomma att tillse, att arméns personal i avlöningshänseende icke tillbakasattes i förhållande till andra statens befattningshavare, nu ansett sig böra göra hemställan om åtgärders vidtagande för höjande av den enligt tariffen, bil. A, till fredsavlöningsreglementet för armén utgående traktamentsersättningen.

Såsom framginge av förenämnda proposition nr 43, hade de enligt resereglementet utgående dagtraktamentena föreslagits att höjas med:

för första klassen	60	procent
» andra »	69,23	»
» tredje »	72,73	»
» fjärde »	87,50	»
» femte »	100	»
» sjätte »	125	»

Procentalet hade härvid beräknats på traktamentenas grundbelopp och således icke å de belopp, som utginge enligt kungörelsen den 1 mars 1918.

Med tillämpning av samma procentsats och samma principer i övrigt skulle de enligt tariffen, bil. A, till fredsavlöningsreglementet för armén utgående traktamentena höjas, på sätt framginge av följande tablå:

P e r s o n a l.	De ursprungliga traktamentsbeloppen.	Höjning		Summa.
		Procent.	Kronor.	
Generalsperson med vederlike	9	69,23	6 23	15 23
Överste " "	7	69,23	4 85	11 85
Överstelöjtnant " "	6	72,73	4 36	10 36
Major " "	5	72,73	3 64	8 64
Kapten " "	4	87,50	3 50	7 50
Löjtnant, underlöjtnant (fänrik) med vederlike	3	87,50	2 63	5 63
Fanjunkare med vederlike	2 50	100	2 50	5 —
Sergeant " "	2	100	2 —	4 —
Manskap " "	1 50	125	1 88	3 38

Såsom redan tidigare framhållits, hade år 1918 genomförts en uppdelning av tariffen, bil. A, i två tabeller för att bereda de officerare och underofficerare, som själva hade att bekosta sin inkvartering, någon ersättning härför, på det att de icke skulle bliva sämre ställda än den liknande personal, som bereddes inkvartering på kronans bekostnad.

Det syntes som om denna uppdelning alltjämt borde bibehållas. Den förhöjning i dagtraktamentena, som på grund av den genom kungörelsen den 5 mars 1918 fastställda tariffen utginge till sådana officerare och underofficerare, vilka själva finge bekosta sin inkvartering, vore, såsom framginge av statsverkspropositionen till 1918 års riksdag, fjärde huvudtiteln, punkt 42, hämtad från kungl. brevet den 28 september 1907 angående hyresbidrag till personal vid kommendering till vissa skolor. Denna höjning, som utgjorde allenast 1 krona 50 öre för officerare och vederlikar och 1 krona för underofficerare och vederlikar, kunde icke med nuvarande prisläge ens närmelsevis motsvara kostnaderna för den bostadsanskaffning, varför traktamentshöjningen vore avsedd. Det torde vara uppenbart, att en ökning jämväl av traktamentsskillnaden, som utginge med belopp, vilka avmätts efter år 1907 gällande priser, nu borde äga rum i samband med traktamentsförhöjningen i övrigt. Beträffande storleken av denna ökning ansåge departementet, att den icke borde sättas lägre än till 1 krona och att hela ersättningen för anskaffningen av kvarter sålunda borde bestämmas till 2 kronor 50 öre för officer och 2 kronor för underofficer. Härigenom skulle traktamentsersättningen enligt tariff bil. A till avlöningsreglementet komma att, efter vidtagen lämplig avjämning av traktamentena, utgå med följande till jämna krontal eller 50-tal öre avjämnade belopp:

P e r s o n a l	Tab. I. Dagtraktamentes belopp, då den tjänstgörande på kronans bekostnad antingen beredes bostad in natura eller förläggas i tältläger eller annorledes till- sammans med trupp.		Tab. II. Dagtraktamentes belopp, då den tjänstgörande icke erhåller inkvarte- ring på sätt i Tab. I angives.	
	Kronor.		Kronor.	
Generalsperson med vederlike	15	—	17	50
Överste " "	12	—	14	50
Överstelöjtnant " "	10	—	12	50
Major " "	8	50	11	—
Kapten " "	7	50	10	—
Löjtnant, underlöjtnant (fänrik) med vederlike.....	6	—	8	50
Fanjunkare " "	5	—	7	—
Sergeant " "	4	—	6	—
Manskap " "	3	—	3	—

Emellertid torde vid armén i större utsträckning än inom andra förvaltningsområden förekomma, att olika beställningshavare, utan att förflyttas från en förläggningsort till en annan, kommenderades till tjänstgöring av mera varaktig natur. Såsom exempel härå kunde framhållas dels den tjänstgöring i Stockholm, som fullgjordes av vissa till lantförsvarsdepartementets kommandoexpedition eller generalstaben från landsorten inkommenderade officerare, dels ock tjänstgöring vid Fälttelegrafkårens ännu ej definitivt förlagda flygkompani. Detta förhållande utgjorde enligt departementets mening anledning till att överväga, huruvida icke vid kommenderingar av längre varaktighet borde förekomma en reduktion, efter viss tid, av dagtraktamentsbeloppen, sådana de av departementet nu föreslagits. Enligt vad departementet hade sig bekant, vore det enligt omförmälda ännu icke framlagda förslag till nytt rese-reglemente avsett, att en sådan bestämmelse skulle införas, som möjliggjorde en begränsning av dagtraktamentena vid tjänstgöring på samma ort under tid, som översköte tre månader. I anslutning härtill ansåge departementet, att den nu föreslagna nya traktamentstariffen borde få tillämpas endast för kommenderingstid av högst 90 dagar. Härvid funne sig departementet böra särskilt framhålla, att det syntes departementet

lämpligare att fixera tiden i visst antal dagar än i månader, beroende på kalendermånadernas olika dagantal. Vid kommenderingar, som varade längre tid än 90 dagar i en följd, syntes för tid, som översköte nämnda dagantal, böra tillämpas den enligt kungörelsen den 5 mars 1918 fastställda tariffen. Skulle vid den nya tariffens fastställande viss beställningshavares kommendering hava varat så länge, att vistelsen å samma ort översköte 90 dagar, borde han sålunda icke under samma kommendering komma i åtnjutande av den högre traktamentsersättningen. Departementet ansåge sig böra framhålla, att om ny traktamentstariff fastställdes enligt departementets här framlagda förslag, vid traktamentsbeloppens utbetalande givetvis komme att i samma utsträckning som nu skedde, tillämpas stadgandet uti § 36 avlöningsreglementet för armén därom, att tjänstgöringen ansåges utförd å en och samma förrättningsort, även om tillfälligt avlägsnande därifrån erfordrades.

Civila departementet ansåge sig icke kunna underlåta att i detta sammanhang framhålla, att den sålunda förordade traktamentsersättningen närl syntes departementet i allmänhet låg i förhållande till de traktamentsbelopp, som föreslagits i bemälda proposition nr 43 till innevarande års riksdag, men att departementet ej funnit sig med avseende å här ifrågasatt provisorisk förhöjning av ifrågavarande förmån böra frångå de för förslaget till förhöjning i traktamentsersättningen enligt resereglementet tillämpade procentsatserna, särskilt som förslag till en mera genomgripande omläggning av grunderna för den tillfälliga avlöningen åt arméns personal torde komma att framläggas av arméns och marinens avlöningssakkunniga vid fullgörandet av dem i sådani hänseende lämnat uppdrag.

Den av departementet nu föreslagna provisoriska förhöjning i den enligt tariffen bil. A till fredsavlöningsreglementet för armén utgående traktamentsersättningen syntes böra få träda i kraft samtidigt som ifrågasatt höjning i traktamentsersättningen enligt resereglementet började tillämpas.

Med avseende å kostnaderna torde med någon grad av tillförlitlighet icke kunna beräknas storleken därav, men syntes densamma icke kunna uppskattas till lägre summa än 75,000 kronor. Beträffande kostnadernas bestridande erinrade departementet om att föredragande departementschefen uti det vid årets statsverksproposition för femte huvudtiteln under punkt 92 (sid. 279) anført, att under riksdagens lopp förslag till nytt resereglemente sannolikt komme att framläggas, men att det icke för det dåvarande kunde avgöras, om och i vad mån de under de olika huvudtitlarna uppförda ordinarie anslagen till rese- och trakta-

mentspenningar komme att påverkas samt att hänsyn därför icke syntes böra tagas till berörda omständighet vid äskande av anslag till rese- och raktamentspenningar för år 1921, helst dessa anslag vore av förslagsanslags natur.

Av det förut anförda framginge, att statsrådet och chefen för civildepartementet till det vid propositionen nr 43 till innevarande års riksdag angående provisorisk förhöjning av de enligt resereglementet utgående dagtraktamenten för extra förrättningar i statens ärenden fogade statsrådsprotokollet anført, att någon förstärkning av de för år 1920 under vederbörande huvudtitlar redan anvisade förslagsanslagen till rese- och traktamentspenningar icke syntes behöva ifrågasättas.

Vad lantförsvaret beträffade, utginge rese- och traktamentsersättning från ett flertal anslag såsom:

förslagsanslaget till avlöning åt personal vid staber och truppförband m. fl.,

förslagsanslaget till rese- och traktamentspenningar,
reservationsanslaget till undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser,

reservationsanslaget till fält- och fälttjänstövningar,
förslagsanslaget till inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m.,

reservationsanslaget till truppförbandens övningar,
förslagsanslaget till arméns personal över stat,
reservationsanslaget till vapen och ammunition m. m.,
förslagsanslaget till vinterrekrytskolor,
förslagsanslaget till kaderövningar vid landstormen,
reservationsanslaget till remontering.

För bestridande av de med den år 1918 genomförda provisoriska traktamentshöjningen förenade kostnaderna hade från och med nämnda år ett särskilt förslagsanslag beviljats årligen å extra stat, på det att någon rubbning icke skulle behöva ske i det flertal anslag, som eljest skulle beröras av traktamentshöjningen. Beträffande den nu föreslagna traktamentshöjningen torde något skäl icke förefinnas för frångående av den principen, att kostnaderna för höjningen borde utgå från särskilt anslag och sålunda belasta det under lantförsvarets anslag å extra stat uppförda eller eventuellt blivande förslagsanslaget till höjning av dagtraktamentena. Det syntes departementet så mycket mera angeläget, att traktamentshöjningen komme att belasta detta förslagsanslag, som för arméns vidkommande traktamentsersättning utginge från reservationsanslag, som icke utan förstärkning tålde en dylik ytterligare belastning.

Med hänsyn till vad som anförts dels i förberörda vid statsverkspropositionen till innevarande års riksdag för femte huvudtiteln fogade statsrådsprotokollet, dels i det statsrådsprotokoll, som vore fogat vid meranämnda proposition nr 43, syntes för närvarande någon höjning av nu ifrågavarande anledning icke behöva ifrågasättas uti nyssnämnda anslag till höjning i dagtraktamentena.

På grund av vad sålunda anförts hemställde departementet, att erforderliga åtgärder måtte vidtagas i sådant syfte,

att den enligt tariffen bil. A till fredsavlöningsreglementet för armén utgående traktamentsersättningen provisoriskt höjdes i enlighet med förut framlagda grunder,

att dessa grunder, sådana desamma innefattades i det av departementet framlagda förslag till lydelse av nämnda bilaga, tillsvidare finge tillämpas från den tid, då den i propositionen nr 43 till innevarande års riksdag föreslagna provisoriska förhöjningen av den enligt resereglementet utgående traktamentsersättningen trädde i kraft, samt

att omförmälda förhöjning i dagtraktamentena finge bestridas av de medel, som vore eller bleve beviljade till bestridande av kostnaderna för förhöjning i dagtraktamentena vid armén.

Såsom av den lämnade redogörelsen framgår, är den av arméförvaltningens civila departement gjorda framställningen föranledd av den utav Kungl. Maj:t till innevarande års riksdag avlätna propositionen angående provisorisk höjning av den jämlikt gällande resereglemente för extra förrättningar i statens ärenden utgående traktamentsersättning. Med hänsyn till det nära samband, som i förevarande hänseende råder mellan resereglementet och reglementet för arméns avlöning under fred, har departementet ansett, att därest de enligt det förra utgående dagtraktamentena höjas, en höjning jämväl bör vidtagas av de enligt det senare utgående traktamentena.

Till denna civila departementets uppfattning, vilken står i överensstämmelse med riksdagens förut omförmälda beslut år 1918, kan jag helt ansluta mig. Att förslag om ytterligare höjning av de enligt tariffen i bil. A till avlöningsreglementet för armén utgående dagtraktamentena icke för riksdagen framlagts i samband med förenämnda proposition nr 43 om provisorisk höjning av dagtraktamentena enligt resereglementet hade sin grund däri, att nämnda fråga ansågs böra upptagas till behandling först i samband med frågan om utfärdande av nytt resereglemente, vilken, såsom förut nämnts, var avsedd att underställas innevarande års riksdags prövning. Enligt vad statsrådet och chefen

Departements-
chefen.

för civildepartementet meddelat, hinner emellertid utredningen angående nytt resereglemente icke att slutföras så tidigt, att proposition i ämnet kan avlätas till årets riksdag. Vid sådant förhållande och då Kungl. Maj:ts förenämnda proposition nr 43 numera blivit av riksdagen bifallen samt Kungl. Maj:t denna dag beslutit utfärda kungörelse i ämnet, att träda i kraft den 1 mars 1920, finner jag mig böra tillstyrka, att framställning nu göres till riksdagen om vidtagande av erforderlig höjning av de enligt tariffen i bil. A till avlöningsreglementet för armén utgående dagtraktamentena.

Vad då först angår de belopp, varmed en höjning av dessa dagtraktamenten bör äga rum, har jag icke något att erinra mot vad civila departementet härutinnan hemställt. Den av departementet föreslagna höjningen står nämligen i full överensstämmelse med den av riksdagen beslutade provisoriska höjningen av dagtraktamentena enligt resereglementet.

I likhet med civila departementet håller även jag före, att i detta sammanhang en höjning bör äga rum av den särskilda ersättning, som utgår till officerare och underofficerare, vilka under kommenderingar själva hava att bekosta sin inkvartering. Den för närvarande utgående, år 1907 bestämda ersättningen, eller 1 krona 50 öre för officerare och vederlikar och 1 krona för underofficerare och vederlikar, måste givetvis med hänsyn till nu rådande prisförhållanden anses alldeles otillräcklig. Jag finner mig därför böra tillstyrka bifall till civila departementets förslag, att nämnda ersättning höjes till 2 kronor 50 öre för officerare och vederlikar och till 2 kronor för underofficerare och vederlikar.

På grund av vad civila departementet därom anfört, torde de nu föreslagna högre dagtraktamentena endast böra utgå vid kommenderingar under en tid av högst 90 dagar. Vid kommenderingar under längre tid än 90 dagar i en följd torde dagtraktamente för tid, som överskjuter nämnda dagantal, böra utgå med i kungörelsen den 5 mars 1918 angivna belopp.

I enlighet med vad sålunda anförts torde i stället för den genom sistnämnda kungörelse fastställda tariffen i bil. A till avlöningsreglementet för armén tillsvidare få tillämpas följande:

Tariff

utvisande det belopp, varmed dagtraktamente skall enligt fredsavlöningsreglementet för armén i vissa fall utgå.

Personal.	Dagtraktamente vid vistelse å samma kommenderingsort under tid av högst 90 dagar.				Dagtraktamente vid vistelse å samma kommenderingsort under tid, som överskjuter 90 dagar.			
	Tab. I.		Tab. II.		Tab. I.		Tab. II.	
	Dagtraktamentes belopp, då den tjänstgörande på kronans bekostnad antingen beredes bostad in natura eller förlägges i tältläger eller annorledes tillsammans med trupp.		Dagtraktamentes belopp, då den tjänstgörande icke erhåller inkvartering på sätt i Tab. I angives.		Dagtraktamentes belopp, då den tjänstgörande på kronans bekostnad antingen beredes bostad in natura eller förlägges i tältläger eller annorledes tillsammans med trupp.		Dagtraktamentes belopp, då den tjänstgörande icke erhåller inkvartering på sätt i Tab. I angives.	
	kronor	öre	kronor	öre	kronor	öre	kronor	öre
Generalsperson	15	—	17	50	10	—	11	50
Överste	12	—	14	50	9	—	10	50
Överstelöjtnant ävensom chef för krigsskolan, krigshögskolan eller skjutskolan för infanteriet och kavalleriet	10	—	12	50	8	—	9	50
Major ävensom stabschef eller chef för ridskolan, såvitt han icke redan på grund av sin beställning på stat tillhör högre tjänstegrad	8	50	11	—	7	—	8	50
Kapten (ryttmästare)	7	50	10	—	6	—	7	50
Löjtnant, underlöjtnant eller fänrik	6	—	8	50	4	50	6	—
Fanjunkare (styckjunkare, förvaltare vid intendenturkåren) ...	5	—	7	—	3	75	4	75
Sergeant	4	—	6	—	3	—	4	—
Manskap	3	—	3	—	2	50	2	50

För civilmilitär personal utgår traktamente enligt tariff med samma belopp, som här ovan bestämts för militär personal i beställning, motsvarande vederbörandes tjänsteklass.

Ann. Det i denna tariff bestämda dagtraktamente åtnjutes efter den tjänstegrad (tjänsteklass), vartill den tjänstgörandes beställning å stat är att hänföra, såvida dagtraktamentet icke utgår för tjänstgöring i befatning, som är särskilt upptagen i tariffen, eller enligt allmänna föreskrifter tillhör högre beställning, i vilket fall det får beräknas efter denna senare.

Den nya tariffen torde böra få tillämpas från och med samma dag som de nya bestämmelserna om höjning av de enligt resereglementet utgående dagtraktamentena eller den 1 mars 1920.

Vad kostnaderna för den föreslagna höjningen av dagtraktamentena angår — av civila departementet beräknade till 75,000 kronor — torde dessa böra utgå från extra anslaget till bestridande av kostnaderna för förhöjning i dagtraktamentena vid armén. Då ifrågavarande anslag, vilket för innevarande år utgör 250,000 kronor och för år 1921 föreslagits skola utgå med 300,000 kronor, är av förslagsanslags natur, torde en höjning av detsamma icke böra i detta sammanhang ifrågasättas.

Under åberopande av vad sålunda anförts, får jag hemställa, det täcktes Eders Kungl. Maj:t föreslå riksdagen

att godkänna ovan av mig förordade grunder för en provisorisk förhöjning av den jämlikt reglementet för arméns avlöning under fred den 11 oktober 1907 i vissa fall utgående traktamentsersättning, att gälla tillsvidare från och med den 1 mars 1920.»

Till denna, av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan täcktes Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle till riksdagen avlätas proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Erik von Horn.